

Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Wójta Gminy Klucze nr OZK.0050.26.2023
z dnia 31.03.2023

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLUCZE

Pracownia projektowa
MAGNUS MEDIA

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Analiza strategiczna	10
1.1. Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej	10
1.2. Analiza SWOT.....	19
2. Rozwój strategiczny GMINY KLUCZE.....	22
2.1. Misja GMINY KLUCZE.....	23
2.2. Wizja GMINY KLUCZE	23
2.3. Cel główny, cele strategiczne rozwoju, kierunki działań i wskaźniki osiągnięcia celów	23
2.3.1. Cel I – Wzrost jakości życia mieszkańców GMINY KLUCZE	24
2.3.2. Cel II – Podniesienie standardów usług publicznych w GMINIE KLUCZE ..	29
2.3.3. Cel III – Dynamiczny rozwój gospodarczy GMINY KLUCZE.....	34
2.3.4. Cel IV – Przyjazna przestrzeń życia o wysokich parametrach środowiskowych.....	38
2.4. Obszary strategicznej interwencji w GMINIE KLUCZE.....	41
2.4.1. OSI – GOSPODARKA.....	41
2.4.2. OSI – TURYSTYKA.....	42
2.4.3. OSI – INFRASTRUKTURA.....	43
2.4.4. OSI – ŚRODOWISKO	43
2.5. System wdrażania i monitorowania.....	44
2.5.1. Wdrażanie zapisów Strategii.	44
2.5.2. Monitoring realizacji Strategii.....	44
2.5.3. Ewaluacja i ocena skutków realizacji Strategii.	45
2.5.4. Zmiany Strategii.	46
2.5.5. Informowanie społeczeństwa.....	46
2.6. Źródła finansowania.	47

Wprowadzenie

Rozwój lokalny stanowi kluczowy cel każdego samorządu gminnego i jest przemyślanym i zorganizowanym działaniem na rzecz zapewnienia oczekiwanych warunków życia jej mieszkańców, w szczególności poprzez stosowanie właściwych i sprawnych zasad realizacji polityki społecznej oraz efektywne zarządzanie lokalnymi zasobami. Dlatego też strategiczne planowanie staje się nie tylko obowiązkiem władz gmin, ale warunkiem do prawidłowego prowadzenia przez samorząd własnej polityki rozwoju w perspektywie krótkoterminowej i wieloletniej.

Strategia Rozwoju GMINY KLUCZE jest strategicznym dokumentem, który określa cele i kierunki jej rozwoju na lata 2022-2032 i jest nadrzędnym dokumentem względem innych dokumentów planistyczno-strategicznymi obowiązujących w Gminie, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu –

Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będącą aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 - podstawowym dokumentem strategicznym polityki państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia Rozwoju GMINY KLUCZE będzie wyznaczać ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania oraz będzie jednocześnie efektywnym instrumentem pozyskiwania środków zewnętrznych.

Strategia Rozwoju GMINY KLUCZE na lata 2022-2032 jest kontynuacją wielu działań i inicjatyw wspierających rozwój Gminy, które zostały wpisane i realizowane zgodnie z założonymi celami i kierunkami rozwoju w poprzednim dokumencie strategicznym GMINY KLUCZE, tj. w Strategii Rozwoju

GMINY KLUCZE na lata 2014-2022. Aktualizacja dokumentu wynika więc z potrzeby nowego zdefiniowania priorytetów rozwojowych, biorąc pod uwagę znacząco zmienioną, w stosunku do poprzedniego okresu planowania, przestrzeń społeczną i gospodarczą.

Ponadto w dniu 13.11.2020 roku weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest uporządkowanie krajowego systemu dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju i zapewnienie jego spójności, jak również zwiększenie efektywności programowania i realizacji strategii, polityk i programów. Strategia, w odróżnieniu od dotychczasowego dokumentu strategicznego określającego długofalowy rozwój Gminy, będzie wiązać planowanie społeczno-gospodarcze z przestrzennym, co winno dać szerszą perspektywę spojrzenia strategicznego i lepsze efekty działania polityki rozwoju w Gminie.

Rada Gminy Klucze dnia 20 lipca 2022r. podjęła Uchwałę nr LXVI/418/2022 w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Klucze na lata 2022-2032 oraz określenia trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Prace nad stworzeniem strategii oparto na partycypacyjno – eksperckim modelu budowy dokumentów strategicznych, a proces tworzenia Strategii poprzedzono przygotowaniem Diagnozy społeczno-gospodarczej GMINY KLUCZE oraz przeprowadzeniem

badań ankietowych w formie on-line i papierowej oraz warsztatów konsultacyjnych dla przedstawicieli Urzędu Gminy w Kluczach, jednostek podległych oraz mieszkańców.

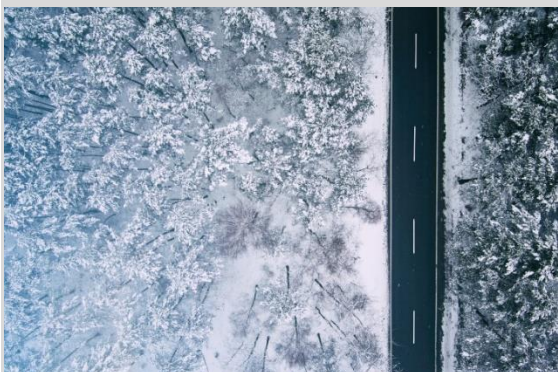
Dodatkowo przeprowadzono pogłębione wywiady z władzami samorządu i kierownikami poszczególnych jednostek, a także z przedsiębiorcami.

Strategia składa się z czterech części. Pierwszą część stanowi podsumowanie Diagnozy społeczno-gospodarczej GMINY KLUCZE, która stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Diagnoza strategiczna oraz analiza SWOT są punktem wyjścia do projektowania rozwoju Gminy. W drugiej części zostały określone następujące elementy: wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne wraz z kierunkami działania. Ponadto w tej części przedstawiono działania wpisujące się w obszary strategicznej interwencji dla Gminy.

Opracowano również model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

W trzeciej części dokumentu wykazano zgodność Strategii z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu. W ostatniej części dokumentu pokazano system realizacji Strategii wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych oraz ramy finansowe i źródła finansowania. Perspektywa obowiązywania Strategii Rozwoju GMINY KLUCZE na lata 2022-2032 jest nawiązaniem do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej (tj. 2021-2027 wraz z zasadą n+3) i szansą modernizacji obszaru społecznego i gospodarczego gminy poprzez realizację projektów inwestycyjnych, która ma przyczynić się do osiągnięcia zawartych w niej celów operacyjnych i tym samym celów strategicznych.

Niniejszy dokument nie jest zamkniętym katalogiem działań i winien być w okresie jego obowiązywania dyskutowany i uzupełniany.

Projekt Strategii Rozwoju GMINY KLUCZE na lata 2022 - 2032 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm, z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzonych konsultacji społecznych (spotkań, badań

ankietowych). Po przygotowaniu dokumentu Strategii, poddaje się go konsultacjom społecznym i przedkłada Zarządowi Województwa Małopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa, przeprowadza się ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii.

Zarządzanie strategiczne w samorządzie to kierowanie rozwojem podległego mu obszaru, z uwzględnieniem długofalowych prognoz, opartych na analizie potencjału miejsca, jego szans i występujących zagrożeń, przy założeniu wieloletniej perspektywy działania. Jest to więc długofalowy proces, u źródeł którego leży dogłębna weryfikacja stanu posiadania, potrzeb i oczekiwań społecznych i który jest skorelowany z zasadami planowania przestrzennego oraz troską o jakość środowiska naturalnego. Podmiotem planowania przestrzennego w samorządzie jest człowiek, funkcjonujący w społeczeństwie oraz we wspólnym otoczeniu przyrodniczym. Dla uzyskania układu symbiotycznego wprowadzono zasadę zrównoważonego rozwoju, która będzie podstawą dla określania kierunków rozwojowych GMINY KLUCZE, zawartych w niniejszym dokumencie.

Zrównoważony rozwój definiuje się jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań logistycznych i inwestycyjnych, mających na celu wzrost gospodarczy, a także działań społecznych, z zachowaniem równowagi

przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Celem jest zagwarantowanie możliwości zaspokajania potrzeb obywateli, zarówno obecnie, jak i w wieloletniej perspektywie.

Uznając, iż działania lokalne muszą mieć kontekst ogólnokrajowy oraz z uwagi na swobodny przepływ ludzi, idei, technologii i towarów w ramach Unii Europejskiej, jak również odniesienie do strategii europejskich, niniejszy dokument został powiązany z krajowymi i europejskimi strategiami rozwojowymi, w szczególności ze „Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” (SZRWRiR 2030). Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich państwa prezentujący cele, kierunki interwencji oraz działania, jakie powinny zostać podjęte w perspektywie roku 2030. Jest ona skorelowana ze strategią gospodarczą UE. Jej podstawowym postulatem jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego obszarów wiejskich, który będzie:

- inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje;
- zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnego przemysłu;
- sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa.

Strategia koncentruje się na pięciu dalekośiężnych celach w dziedzinie: zatrudnienia, badań naukowych, edukacji, ograniczenia ubóstwa oraz w zakresie klimatu i energii.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030, jako cele główne wskazuje na:

- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;
- tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki.

Uznając powyższe cele jako kierunkowe, mieszkańcy GMINY KLUCZE na spotkaniach konsultacyjnych dokonali, wraz z autorami niniejszej Strategii, analizy potrzeb społecznych i obszarowych oraz możliwości implementacji celów SZRWRiR do warunków lokalnych. Jednocześnie wskazano, iż wolność decydowania o sobie, jaką gminy uzyskały w 1990 roku, należy rozumieć jako umiejętność decydowania o kierunkach rozwoju, w tym o inwestycjach, z uwzględnie-

niem i poszanowaniem interesów całej społeczności gminnej oraz wspólnego środowiska życia.

Decydowanie o sobie to w pierwszej kolejności umiejętność tworzenia źródeł przychodu, w drugiej zaś dopiero decydowania o jego redystrybucji. Dlatego też STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLUCZE ma w pierwszej kolejności odpowiedzieć na pytanie: jak w długiej perspektywie zbudować źródła przychodów, by stworzyć stabilny układ społeczno-gospodarczy, pozwalający na dobre i przyjazne funkcjonowanie społeczeństwa GMINY KLUCZE we własnej „małej ojczyźnie”. Zmiany makro- i mikroekonomiczne w Polsce i w Europie oraz prognozowane obniżenie dochodów samorządów powinny wzmocnić potrzebę traktowania gminy jako organizmu quasi gospodar-

czego, gdzie przychody stać się winny celem dla realizacji wszystkich innych zadań własnych.

Wzmacnianie potencjału własnego GMINY

GMINA KLUCZE, z uwagi na jej podmiejski charakter, nie tylko od strony zabudowy, ale również mentalności jej mieszkańców, upodabnia się do miejskich standardów rozwojowych. Jedną z przyczyn jest atrofia rolnictwa w GMINIE KLUCZE, z drugiej zaś przemysłowy charakter wsi Klucze, której potencjał przemysłowy był rynkiem pracy dla mieszkańców całej gminy. Obecnie kurczą się zasoby lokalnego rolnictwa - liczba gospodarstw rolnych spadła o 10% na przestrzeni 8 lat, niestety kurczy się równocześnie rynek pracy w przedsiębiorstwach kluczewskich, co powoduje wzrost bezrobocia i występowanie bardzo niekorzystnych trendów społecznych. Bezrobocie wywiera niszczący wpływ na ekonomiczne podstawy funkcjonowania wielu rodzin. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KLUCZE NA LATA 2022– 2032 wskazuje na rozszerzanie się przy tym liczby zjawisk niepożądanych społecznie, takich, jak: alkoholizm oraz przemoc domowa.

Stąd też odtworzenie własnego potencjału gospodarczego staje się podstawowym wyzwaniem władz GMINY, a budowa na jej terenie lokalnego przemysłu, w tym przemysłów czasu wolnego, powinna spowodować, częściowe przynajmniej, uniezależnienie się od zewnętrznego rynku pracy.

Inaczej należy podchodzić również do kosztów działalności publicznej i minimalizować wydatki, poprzez wdrażanie międzygminnych układów funkcjonalnych, między innymi z Miastem Olkusz, w zakresie gospodarki i usług komunalnych, co ma miejsce w przypadku gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Połączenie potencjałów gospodarczych i komunalnych ma na celu nie

tylko obniżkę kosztów działalności samorządów, ale w szczególności tworzenie mocnych produktów gospodarczych i ich wspólny marketing. Zadania te należy traktować przy tym jako postulat o wysokim priorytecie.

Biorąc pod uwagę fakt mocnego dążenia mieszkańców GMINY KLUCZE do poprawy swoich standardów życiowych, ważnym kierunkiem strategicznym winno być podniesienie jakości usług w zakresie wychowania, edukacji i kultury. Zmiany społeczne, jakie dokonują się w GMINIE KLUCZE, leżą u podstaw dość ostrej preorientacji preferencji osobistych mieszkańców GMINY. W szczególności widoczne jest to w dążeniu do podnoszenia poziomu wiedzy i dostępności do niej. Ten postulat został wyartykułowany w dyskusjach publicznych, a potwierdza go stosunkowo wysoki poziom wykształcenia mieszkańców GMINY na tle innych obszarów wiejskich. Ma on jednak daleko szersze konsekwencje strategiczne. Następstwem takiej postawy jest konieczność nie tylko zapewnienia dostępu do edukacji, ale również przygotowanie odpowiednich miejsc pracy, które stworzą ofertę dla osób o wysokim poziomie wykształcenia, dając im możliwość rozwoju i realizacji własnych ambicji zawodowych. Podnoszenie jakości społeczeństwa generuje przy tym wzrost oczekiwań w zakresie poziomu przestrzeni i usług publicznych. Dlatego też niniejsza Strategia zakłada stworzenie warunków do równoległego rozwoju:

PRZESTRZENI

i

CZŁOWIEKA

biorąc pod uwagę, iż zarówno przestrzeń jak i człowiek w niej funkcjonujący mają tworzyć układ symbiotyczny.

Stąd też przestrzeń winna być budowana przez człowieka i dla człowieka, z uwzględnieniem jej jakości i przydatności dla przyszłych pokoleń. Dlatego też ochrona jakości środowiska musi być traktowana jako postulat rozwojowy, a wykorzystanie czystej przestrzeni do rozwoju gospodarczego jako postulat gospodarczy.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLUCZE odwołuje się przy tym do Ustawy o samorządzie gminnym i traktuje zawarte w niej zadania oraz kompetencje samorządu gminnego jako narzędzia i instrumenty do kształtowania ładu przestrzennego, a także tworzenia warunków do podnoszenia jakości życia społecznego.

Do zadań samorządu gminnego należą sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami,
- ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- promocji gminy,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Biorąc pod uwagę, iż realizacja polityki rozwoju lokalnego i realizacja zadań własnych samorządu w zakresie zaspokajania potrzeb zbiorowych wspólnoty jest podstawowym zadaniem samorządu gminnego, społeczność GMINY KLUCZE podjęła decyzję o sporządzeniu dokumentu o charakterze strategicznym, który ukierunkuje realizację zadań pod kątem określenia najpilniejszych potrzeb wspólnoty gminnej, dokona ustalenia

kolejności ich wdrażania i kierunków zaangażowania środków finansowych, zarówno własnych, jak i zewnętrznych.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLUCZE jest koncepcją działania, zmierzającego do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju, określa cele oraz przedstawia procedury niezbędne do ich osiągnięcia. Jest przy tym najwyższym usytuowanym planem w hierarchii

procesu zarządzania GMINĄ oraz scenariuszem postępowania, powstałym z uwzględnieniem głosów wszystkich środowisk. Wskazuje ona na problemy stojące przed GMINĄ, nakreśla wizję jej rozwoju, wyodrębnia główne cele, jakie powinny być na

przestrzeni okresu planowania zrealizowane, a także daje narzędzie w postaci programów działania, których realizowanie przybliży GMINĘ do przyjętych celów strategicznych do roku 2032.

1. Analiza strategiczna

1.1. Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej

W Diagnozie społeczno-gospodarczej GMINY KLUCZE, będącej Załącznikiem nr 1 do niniejszej Strategii przedstawiono szczegółową charakterystykę GMINY KLUCZE, zarówno w aspekcie przestrzennym, środowiskowym, społecznym, jak i gospodarczym. Celem diagnozy było dostarczenie jak najgłębszej wiedzy na temat zjawisk i procesów zachodzących w gminie na przełomie ostatnich lat.

GMINA KLUCZE jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie olkuskim. Jest jedną z sześciu gmin powiatu olkuskiego i położoną w północno-zachodniej jego części. Od wschodu graniczy z gminą Wolbrom, od południa z gminą Olkusz i Bolesław. Od południowego zachodu graniczy z miastem na prawach powiatu Dąbrową Górniczą, leżącą w województwie śląskim. Od północy graniczy z gminami Łazy, Ogrodzieniec i Pilica w powiecie zawierciańskim również znajdującymi się na Śląsku.

GMINA KLUCZE zajmuje powierzchnię 119,5 km², na której położonych jest 15 jednostek administracyjnych: Bogucin Duży, Hucisko, Kwaśniów Dolny, Bydlin, Jaroszowiec, Kwaśniów Górny,

Chechło, Klucze, Rodaki, Cieślin, Kolbark, Ryczówek, Golczowice, Krzywopłoty, Zalesie Golczowskie. Zamieszkuje ją 14 707 mieszkańców (GUS: stan na 31,12.2021):

- Ludność na 1 km² w gminie Klucze – 123 osoby
- Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru na 1000 ludności – 109 szt.
- Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców wg wag klas wielkości - 4,4 szt.
- Szkoły podstawowe – 7 szt.
- Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych – 16 uczniów
- Przedszkola bez specjalnych – 6 szt.
- Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców - 362,3 szt.
- Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - 82,2 m²
- Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - wodociąg - 92,8%
- Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - kanalizacja - 14,0%

GMINA KLUCZE jest gminą wiejską, o typowo wiejskiej strukturze zabudowy, o charakterze jednorodnym, zlokalizowaną przy drogach głównych. Odmiennie wygląda zagospodarowanie wsi Klucze i Jaroszowice, które z uwagi na przemysłowy charakter wytworzyły przestrzeń o charakterze miejskim z częściowo wielorodzinną zabudową.

Spada liczba osób w wieku produkcyjnym - w ciągu trzech lat o ok. 1% - rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym

– ok 3 % w ciągu trzech lat. Widoczny jest też wzrost liczby osób w wieku do 14 lat – o ok. 2% w ciągu 3 lat, przy jednoczesnym ujemnym przyroście naturalnym w roku 2021, który wyniósł minus 149 osób.

Ujemne jest również saldo migracji, które wynosi minus 18. Mamy więc do czynienia ze starzejącym się społeczeństwem Gminy Klucze.

Średni wiek mieszkańców wynosi 43,2 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Klucze zawarli w 2021 roku 59 małżeństw, co odpowiada 4,0 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa małopolskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 24,7% mieszkańców gminy Klucze jest stanu wolnego, 59,7% żyje w małżeństwie, 6,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,4% to wdowy/wdowcy. Gmina Klucze ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -149. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -10,05 na 1000 mieszkańców gminy Klucze. W 2021 roku urodziło się 86 dzieci, w tym 43,0% dziewczynek i 57,0% chłopców.

Średnia waga noworodków to 3306 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku 37,4% zgonów w gminie Klucze spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 20,0% zgonów w gminie Klucze były nowotwory, a 5,6% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Klucze przypada 15.85 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa małopolskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju. W 2021 roku zarejestrowano 110 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 127 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Klucze -17. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowanie za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -1. 57,9% mieszkańców gminy Klucze jest w wieku produkcyjnym, 17,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 25% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

GMINA realizuje swoją działalność w zakresie wychowania, edukacji i opieki społecznej. Opieką w żłobku objęto w roku 2021 - 60 dzieci, co stanowi 20,3% wszystkich dzieci w wieku do lat 3. W 6 przedszkolach przebywało w 2021 roku - 462 dzieci. W GMINIE KLUCZE działa 7 szkół podstawowych, w których uczyło się w 2021 r. - 1183 uczniów. Na terenie GMINY działają 2 biblioteki, 4 domy kultury, 8 grup artystycznych, 160 osób uczestniczyło w pracach

Kół, klubów i sekcji. Funkcjonowało również 10 klubów sportowych.

W wyniku przeprowadzonej oceny społecznej mieszkańcy Gminy Klucze oszacowali swój poziom akceptacji dla usług społecznych świadczonych przez samorząd gminny i inne jednostki działające na terenie Gminy.

Z analizy odpowiedzi wynika, że jakość i dostęp do ośrodków opieki społecznej jest bardzo dobry. Wysoko respondenci ocenili również dostęp i jakość edukacji szkolnej, przedszkolnej, świetlicowej, a także dostęp do obiektów kulturalno-rozrywkowych. Natomiast ok. 20% mieszkańców uznaje, że dostęp do opieki w żłobkach jest niewystarczający. Również ok. 20% osób uważa, że jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, odbywających się na terenie Gminy, jest zła lub bardzo zła. Podobnie w odniesieniu do placówek sportowych i rekreacyjnych myśli ok. 18% społeczeństwa. Blisko 74% mieszkańców uznaje, że Gmina Klucze jest bezpiecznym miejscem do życia, 16.6% jest zdania przeciwnego.

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych na terenie GMINY należy droga wojewódzka nr 791, łącząca Zawiercie z Olkuszem, jej długość na terenie GMINY wynosi 12,8 km. Droga ta pełni ważną funkcję komunikacyjną, zapewniając połączenie GMINY z innymi ośrodkami oraz spełnia istotne znaczenie gospodarcze i turystyczne. Podobne znaczenie mają drogi powiatowe, których łączna długość na terenie GMINY wynosi ok. 84 km. Ponadto, na te-

renie GMINY funkcjonuje sieć dróg gminnych i wewnętrznych, służących miejscowym potrzebom. Łączna długość dróg gminnych wynosi ok. 50,0 km.

Sieć dróg gminnych rozprowadzających ruch drogowy jest wystarczająca. Większy problem jest z drogami do terenów zamieszkałych i pól, co ogranicza rozwój terenów budownictwa mieszkaniowego. Należy zwrócić uwagę również na obejścia większych skupisk mieszkalnych, w tym miejscowości Klucze, które dla upłynnienia ruchu należy wykonać. Tym samym gros potrzeb drogowych związanych jest z siecią dróg powiatowych i wojewódzkich.

W zakresie zaopatrzenia w media do sieci wodociągowej podłączonych jest 96,3% budynków mieszkalnych, natomiast do kanalizacji jedynie 15,8%, co ma mocno negatywny wpływ na utrzymanie wysokich parametrów środowiska naturalnego. Z sieci gazowej korzysta 11 549 osób, co stanowi 76,3% mieszkańców. Blisko 90% domów ma łazienkę, a 83% centralne ogrzewanie.

Dość szybko przybywa budynków mieszkalnych na terenie Gminie, co świadczy o dobrym klimacie osadniczym. W ciągu ostatnich trzech lat liczba budynków mieszkalnych w Gminie Klucze osiągnęła poziom 4001, w których znajduje się 5402 mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosi 82,2 m². W zasobach mieszkaniowych Gminy znajduje się 55 mieszkań.

Na terenie gminy działa 6 przychodni lekarskich, w których w roku 2021 przyjęto 67 299 pacjentów. Działają 4 apteki i 2 punkty apteczne.

W wyniku przeprowadzonej oceny społecznej, mieszkańcy Gminy Klucze oszacowali swój poziom akceptacji dla usług społecznych świadczonych przez samorząd gminny i inne jednostki działające na terenie Gminy.

Analiza odpowiedzi respondentów wskazuje na bardzo wysoki poziom akceptacji społecznej dla sposobu funkcjonowania Gminy.

W sferze usług publicznych najlepiej oceniana jest administracja gminna, w tym Urząd Gminy Klucze. Poziom akceptacji wynosi w zakresie usług świadczonych przez Gminę ok. 95% średnio. Na poziomie 80% i więcej pozytywnie oceniono dostęp do placówek handlowych i usługowych oraz do terenów zielonych. Również bardzo dobrze, zdaniem biorących udział w ankiecie, działa system zbiórki odpadów komunalnych i sieć oświetlenia ulicznego. Dobry jest stan dróg gminnych i możliwość dojazdu do własnej posesji oraz dostępność i stan parkingów przy instytucjach publicznych, który dobrze i bardzo dobrze oceniło 87% mieszkańców. Dobry jest stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Natomiast znacząco gorzej oceniana jest sieć i stan dróg wojewódzkich i powiatowych. W tym przypadku blisko 31% respondentów ocenia ją źle lub bardzo źle. Również ok. 24% – 28% źle ocenia stan chodników i ścieżek rowerowych.

Dostępność i jakość systemu wodociągowego dobrze ocenia 70,00% mieszkańców, a kanalizacji sanitarnej - 63,16%. Relatywnie najniżej oceniono jakość i dostępność transportu zbiorowego (autobusowego). W tym przypadku bardzo dobrą i dobrą notę wystawiło 47,37% mieszkańców Gminy, a złą i bardzo złą - 42,11%. Nisko również został oceniony stan środowisko naturalnego Gminy. Wysoko zaś poziom dostępu do Internetu na terenie Gminy.

Najgorzej oceniany jest dostęp i jakość placówek służby zdrowia, zarówno gminnych, jak i powiatowych, w tym szpitala w Olkuszu.

Analizując sferę przestrzenną należy wskazać, że GMINA KLUCZE położona jest w pół-

nocno-zachodniej części Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Wg podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego usytuowana jest w obrębie makroregionu geograficznego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, w mezoregionie Wyżyny Częstochowskiej. Cały obszar GMINY KLUCZE leży w dorzeczu rzeki Wisły. Głównym ciekim odwadniającym jest rzeka Biała Przemsza (dł. 63,9 km) przepływająca przez środek gminy szeroką doliną, w której wykształciły się cenne ekosystemy nadrzeczne. Obszar GMINY KLUCZE charakteryzuje się dużymi zasobami wód podziemnych. Większość obszaru GMINY KLUCZE pokrywają ubogie gleby bielcowe, brunatne, rędziny, a nawet zupełnie jałowe piaski. Około 65% gruntów stanowią gleby średniej jakości IV i V klasy bonitacyjnej, natomiast aż 28% stanowią gleby najsłabszej VI klasy bonitacyjnej. Udział gruntów zaliczanych do wyższych klas bonitacyjnych, tj. III klasy, jest minimalny i stanowi zaledwie 3%. Tereny leśne zajmują powierzchnię 5.712 ha, co stanowi 47,1% ogólnej powierzchni gminy. Użytki ekologiczne znajdują się tylko w Gminie Klucze i zajmują 4,3% powierzchni gminy.

Tereny GMINY KLUCZE znajdują się w obrębie powiatu olkuskiego, którego środowisko naturalne zalicza się do najbardziej zdegradowanych w Małopolsce.

Strukturę wykorzystania powierzchni Gminy w ha przedstawiono poniżej:

Nazwa	powierzchnia ogółem	użytki rolne razem	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	grunty pod wodami razem	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	użytki ekologiczne	grunty rolne - nieużytki	tereny różne
Gmina Klucze	11 950	4 403	5 838	54	647	516	254	238

Według danych środowiskowych w Gminie rejestruje się przekroczenia stężeń BaP(PM10), O3. Notowany jest również zły stan jednolitych wód powierzchniowych Białej Przemszy.

W latach 2017-2021 na obszarze Małopolski zlikwidowano 64,8 tys. kotłów i pieców wykorzystujących paliwa stałe. Zastępczym urządzeniem grzewczym stały się przede wszystkim kotły gazowe, ale również podłączenie do sieci ciepłowniczej, niskoemisyjne kotły na paliwa stałe i ogrzewanie elektryczne. W gminie Klucze zlikwidowano 243 szt. kotłów.

Największe natężenie hałasu komunikacyjnego występuje w obszarze drogi wojewódzkiej nr 791 łączącej Zawiercie z Olkuszem. Teren GMINY KLUCZE nie jest zagrożony występowaniem ponadnormatywnych wielkości hałasu kolejowego.

Obszary prawnie chronione stanowią 100% ogólnej powierzchni GMINY KLUCZE. Najciekawszym jest Pustynia Błędowska. Stanowi ona unikatowy ekosystem w skali europejskiej. Powierzchnia gruntów leśnych 5 744,10 ha. Lesistość wynosi 47,4%.

Gmina Klucze posiada Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, którego zmiany są obecnie procedowane.

Analizując SFERĘ GOSPODARCZĄ należy zwrócić uwagę, że GMINA KLUCZE rozwija się jako obszar aktywności przemysłowej i usługowej, również w dziedzinie przemysłów czasu wolnego. Rolnictwo w znikomym stopniu jest źródłem dochodu mieszkańców GMINY. Na 335 gospodarstw rolnych jedynie właściciele 81 deklarują, że końcowa produkcja rolnicza przeznaczona jest na sprzedaż. Podstawową produkcją rolniczą jest uprawa zbóż, ziemniaków oraz warzyw.

W strukturze obszarowej gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa małoobszarowe o wielkości 1 do 5 ha. Widoczne jest odchodzenie mieszkańców wsi GMINY KLUCZE od rolnictwa. Tak drastyczny spadek rolniczego użytkowania gruntów w ciągu ostatnich lat wskazuje na trwałą i szybko postępującą zmianę sposobu gospodarowania zasobami rolniczymi.

Na terenie GMINY KLUCZE w 2021 roku zarejestrowane były 1664 podmioty gospodarcze. Większość z przedsiębiorców prywatnych stanowią niewielkie 1-9 -osobowe firmy rodzinne, tj. mikroprzedsiębiorstwa (97% wszystkich podmiotów). Struktura podatników w Gminie Klucze wskazuje segmenty gospodarki, które osiągają największe zyski w Gminie. Są to przemysł, handel i usługi inne.

Bezrobocie w Gminie Klucze wynosi 5,2% i wykazuje tendencję malejącą.

W wyniku przeprowadzonej oceny społecznej, mieszkańcy Gminy Klucze oszacowali swój poziom akceptacji dla usług społecznych świadczonych przez samorząd gminny i inne jednostki działające na terenie Gminy.

W SFERZE GOSPODARCZEJ poziom akceptacji społecznej wynosi średnio 67,5%. Gmina Klucze posiada wysoki naturalny potencjał rozwojowy w zakresie gospodarki, w tym turystyki. Jest to związane z lokalizacją Gminy w bliskości aglomeracji śląskiej i Małopolski, a także w związku z walorami przyrodniczymi, w tym terenami Pustyni Błędowskiej, leżącymi w dużej części na terenie Gminy. Stąd też ogólna atrakcyjność inwestycyjna Gminy została oceniona bardzo wysoko (82,50%), a potencjał turystyczny na poziomie 97,56%, podobnie jak oferta turystyczna - 82,93%. Również wysoko oceniony został rynek pracy, w tym możliwość znalezienia pracy dla mieszkańców gminy - 70,73%. Natomiast najgorzej oceniono warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, w tym dostępność terenów inwestycyjnych, wsparcie dla przedsiębiorców, udogodnienia dla przedsiębiorców, itp. oraz warunki do prowadzenia działalności rolniczej, co nie przeszkadza, że ok 60% respondentów uważa, że Gmina jest przyjazna dla przedsiębiorców.

Gmina Klucze w rankingu gmin małopolskich plasuje się bardzo wysoko. Szczególnie wysokie notowania charakteryzują dochody budżetowe oraz wydatki Gminy na kulturę, na ochronę środowiska, na oświatę i na wsparcie organizacji pozarządowych. Gmina znajduje się na 43 pozycji na 182 gminy pod względem liczby podmiotów gospodarki narodowej w REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. oraz na 35 miejscu pod względem zadłużenia. Dobrze wypada ranking pod względem jakości kształcenia, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2021/2022. Nieźle na tle innych gmin są wydatki inwestycyjne Gminy i środki pozyskane z UE. Najgorzej wypada liczba oddanych do użytkowania mieszkań.

Mając powyższe na względzie warto przywołać odpowiedzi ankietowe mieszkańców Gminy Klucze i wskazane przez nich **NAJWIĘKSZE POTRZEBY ROZWOJOWE GMINY KLUCZE**. Rozrzut odpowiedzi był duży i dość równomierny, jednak najwięcej osób jako najpilniejsze wskazało: tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój i modernizację infrastruktury drogowej, budowę, modernizację i wyposażenie przedszkoli i żłobków, rozwój budownictwa mieszkaniowego i uzbrajanie terenów pod budownictwo oraz rozwój infrastruktury turystycznej. Szczegółowe dane zamieszczono poniżej.

Tworzenie nowych miejsc pracy	10,99%
Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej	8,24%
Rozwój budownictwa mieszkaniowego, uzbrajanie terenów pod budownictwo	7,69%
Rozwój infrastruktury turystycznej	7,69%
Budowa, modernizacja i wyposażenie przedszkoli i żłobków	7,69%
Promocja walorów regionu w kraju i za granicą	6,04%

Poprawa bezpieczeństwa publicznego (przeciwdziałanie patologiom, walka z przestępczością, itp.)	6,04%
Rozwój przedsiębiorczości	5,49%
Budowa, modernizacja i wyposażenie szkół podstawowych	5,49%
Zwalczanie ubóstwa i pomoc społeczna	5,49%
Rozwój rolnictwa ekologicznego i produktów lokalnych	4,95%
Rozwój lokalnego przetwórstwa przemysłowego	2,20%
Rozwój lokalnego sektora handlu i usług	4,40%
Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców	3,85%
Poprawa bezpieczeństwa na drogach	3,85%
Ochrona środowiska naturalnego gminy, w tym posiadanych walorów środowiskowych	3,30%
Rozbudowa infrastruktury społecznej dla mieszkańców (świetlice wiejskie, place zabaw, boiska, itp.),	2,75%
Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców, w tym działalności stowarzyszeń	2,20%
Współpraca zewnętrzna gminy z innymi samorządami	1,65%
Zróżnicowanie źródeł dochodów dla osób zajmujących się rolnictwem	0,00%

W konsekwencji za najważniejsze inwestycje, które winny być zrealizowane z Gminie Klucze uznano:

Inwestycje drogowe (poprawa stanu dróg, rozbudowa dróg, budowa chodników)	26,97%
Inwestycje w odnawialne źródła energii	24,72%
Gospodarka wodno-ściekowa (rozbudowa kanalizacji i sieci wodociągowej)	17,98%
Budowa ścieżek pieszo-rowerowych	16,85%
Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	13,48%

1.2. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechną wykorzystywaną w jednostkach administracji publicznej metodą diagnostyczną. Pozwala ona porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego (czyli możliwości rozwoju) i obszary problemowe z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego. Poniższą analizę wykonano w oparciu o:

- opis charakterystyki Gminy,
- wyniki Diagnozy społeczno-gospodarczej GMINY KLUCZE opracowanej w oparciu o dane statystyczne Banku danych Lokalnych, dokumenty wewnętrzne Gminy oraz ankiety i inne źródła zewnętrzne,
- konsultacje społeczne (warsztaty z przedstawicielami Urzędu Gminy i jednostek podległych oraz z mieszkańcami, ankiety, rozmowy indywidualne z przedstawicielami Urzędu GMINY KLUCZE i przedsiębiorcami).

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
Lokalizacja pomiędzy Krakowem a aglomeracją śląską zwiększająca liczbę potencjalnych odbiorców usług świadczonych przez gminę i podmioty w niej działające.	Niedostateczna jakość i przepustowość lokalnego i regionalnego układu komunikacyjnego.
Dobre położenie komunikacyjne.	Niewystarczające zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną, w tym sieci.
Dobry stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	Niewystarczająca sieć i stan dróg wojewódzkich i powiatowych.
Dostępność kolejowa, zwłaszcza dla transportu towarowego oraz niewielkie odległości od lotnisk w Balicach i Pyrzowicach.	Niska jakość i dostępność transportu zbiorowego (autobusowego).
Wysoka atrakcyjność osadnicza.	Słabe wykorzystanie potencjału turystycznego, zarówno w sferze organizacji i promocji, jak i pod względem infrastrukturalnym.
Wysoka akceptacja społeczna dla poziomu bezpieczeństwa życia w gminie Klucze.	Niski stan środowiska naturalnego gminy.
Dobry dostęp do placówek handlowych i usługowych oraz do terenów zielonych.	Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych.
Bogate walory przyrodnicze gminy, w tym w szczególności Pustynia Błędowska, będąca ostoją przyrodniczą i miejscem rozwoju usług turystycznych.	Słaba jakość placówek służby zdrowia, zarówno gminnych, jak i powiatowych, w tym szpitala w Olkuszu.
Dobry stan dróg gminnych i możliwość dojazdu do własnej posesji oraz dostępność i stan parkingów przy instytucjach publicznych.	Niska jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych odbywających się na terenie gminy.
Potencjał turystyczny, systematyczne działania dla rozwoju infrastruktury turystycznej, w tym szlaków tematycznych i rowerowych.	Niewykorzystywane możliwości OZE
Wysoki poziom usług świadczonych przez Gminę i jej jednostki, w tym usług wychowawczo-edukacyjnych i społecznych.	Niewystarczający dostęp do opieki w żłobkach.
Dobra jakość techniczna placówek świadczących usługi publiczne.	Brak wykwalifikowanej kadry na rynku pracy.
Wystarczająca liczba placówek służby zdrowia poziomu podstawowego oraz szpitalnego.	

Dobra baza sportowo-rekreacyjna.	
Silne marki i potencjał przedsiębiorstw działających na terenie gminy.	
Duża aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców gminy.	
Bardzo dobry poziom dostępu do Internetu na terenie gminy.	
Zasoby terenowe dla budowy zaplecza mieszkalnego oraz lokalizacji nowych inwestycji.	
Duża aktywność samorządu gminnego w realizacji zadań strategicznych.	

SZANSE	ZAGROŻENIA
Wysoka aktywność Województwa Małopolskiego w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego.	Negatywne trendy demograficzne (starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji).
Włączenie GMINY KLUCZE w realizację wojewódzkich planów budowy regionalnego układu komunikacyjnego.	Wysoka inflacja, ograniczająca możliwości rozwoju przedsiębiorczości.
Rosnąca świadomość ekologiczna w społeczeństwie.	Wysokie koszty energetyczne i koszty pracy.
Wzrost zainteresowania prywatnych podmiotów inwestycjami w OZE.	Brak pewności w zakresie zasad kredytowych.
	Zmniejszające się możliwości konsumpcyjne Polaków.
	Konkurencyjność ośrodków miejskich w zakresie edukacji i rynku pracy.
	Niekorzystne przepisy dot. gospodarki niskoemisyjnej.
	Niewystarczające środki finansowe w programach prośrodowiskowych.

	Brak gwarancji uzyskania środków w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 i ograniczona ich dostępność dla przedsiębiorców.
	Mało skuteczny system monitoringu i kontroli gospodarki niskoemisyjnej.

2. Rozwój strategiczny GMINY KLUCZE

Programowanie rozwoju to kluczowy element i podstawa zarządzania rozwojem lokalnym. Pod pojęciem tym rozumiemy zespół skoordynowanych działań podejmowanych przez gminy, zmierzających do realizacji jasno określonych celów. W procesie zarządzania rozwojem lokalnym istotną rolę odgrywa samorząd, pełniąc funkcje koordynacyjne i organizacyjne, w szczególności zaś w zakresie współpracy interesariuszy rozwoju lokalnego.

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze:

Najważniejszym, wyjściowym elementem jest wizja gminy, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych lat. Po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej w oparciu o dane statystyczne i dokumenty oraz materiały Urzędu Gminy w Kluczach, a następnie po uwzględnieniu wyników analizy SWOT, zostały zaproponowane cztery cele strategiczne. Będą one osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych i wskazanych kierunków działań.

Wyznaczone cele, a następnie kierunki działań, powinny odpowiadać na potrzeby rozwojowe Gminy i rozwiązywać najważniejsze problemy. Ważnym aspektem wyznaczania celów jest wzmocnienie potencjału lokalnego i wykorzystywanie zasobów własnych, jak również szans pojawiających się w otoczeniu.

Realizacja zakładanych celów spowoduje zmiany w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej o charakterze ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym.

2.1. Misja GMINY KLUCZE

GMINA KLUCZE - teren łączący w sobie wysokie parametry środowiskowe, piękno krajobrazu, urok niespotykanych gdzie indziej miejsc, ze standardami typowymi dla obszarów miejskich. Ekologia jest tutaj produktem życia i dla życia, a obszary mieszkalne tworzą przestrzeń zdrowia i odpoczynku. To obszar atrakcyjny kulturowo i przyrodniczo, budujący swoją tożsamość samodzielnie, ale jednocześnie jest otwarty na współpracę międzyobszarową dla rozwoju wspólnego potencjału społecznego i gospodarczego, w tym szczególnie turystyki. Człowiek jest tutaj najważniejszym podmiotem i głównym celem wszystkich działań strategicznych. Bo człowiek powinien być tu wolny otaczającą go przestrzenią i mocny siłą wspólnoty gminnej.

2.2. Wizja GMINY KLUCZE

GMINA KLUCZE – atrakcyjne miejsce życia, pracy i odpoczynku. Czysty ekologicznie teren, o wysokich parametrach infrastruktury komunalnej, bogaty dziedzictwem kulturowym i dbający o rozwój osobisty mieszkańców poprzez dobrze wyposażoną i zarządzaną infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i sportową. Miejsce otwarte dla inwestorów i przyjazne dla pracowników. Miejsce otwarte dla wszystkich gości. Dla tych, którzy chcą być tutaj jeden dzień i dla tych, którzy chcą tutaj spędzić całe swoje życie.

2.3. Cel główny, cele strategiczne rozwoju, kierunki działań i wskaźniki osiągnięcia celów

Wnioski z opracowanej Diagnozy społeczno-gospodarczej i środowiskowo przestrzennej GMINY KLUCZE oraz z przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami Gminy stały się podstawą dla opracowania części programowej Strategii, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Wyznaczono cele strategiczne Strategii, które będą realizowane i które określono dla każdej z czterech analizowanych w Diagnozie sfer, tj.:

- Sfery społecznej
- Sfery usług publicznych
- Sfery przestrzennej

- Sfery gospodarczej

Wyznaczone cele strategiczne GMINY KLUCZE są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Zaplanowane działania w sferze gospodarczej i społecznej będą realizowane z zachowaniem ładu przestrzennego. Ponadto działania te wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności osadniczej GMINY. Natomiast efektem realizacji celów związanych z rozbudową infrastruktury technicznej będzie rozwój społeczny, gospodarczy oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Realizacja celów i kierunków działań będzie przybliżać do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju GMINY, określonego w jej wizji.

Najtrudniejszym wyzwaniem jest pogłębiający się problem demograficzny. GMINA powinna tworzyć warunki do pozostawiania na terenie gminy młodych mieszkańców oraz do osiedlenia się nowych. Warunek ten może być zrealizowany poprzez spełnienie kilku elementów strategicznych łącznie. Brak któregośkolwiek sprawi, że oferta osiedleńcza będzie wadliwa.

Dlatego też należy równolegle tworzyć warunki do zwiększenia obszarów budowlanych, zwłaszcza jako terenów zamieszkania ekologicznego, w pełni wyposażonych w infrastrukturę chroniącą środowisko naturalne, wzmacniania lokalnego przemysłu i rozbudowy infrastruktury, rozwoju oferty edukacyjnej i opiekuńczej oraz czasu wolnego.

Ważnym elementem obrazu gospodarczego GMINY jest Pustynia Błędowska i jej potencjał przyrodniczy oraz turystyczny, stąd też, mając na względzie budowanie potencjału gospodarczego GMINY, należy bardzo mocno zainwestować w lokalny produkt turystyczny i włączyć go w ogólnopolską ofertę turystyki pobytowej. Dlatego też istotnym jest stworzenie warunków dla rozwoju terenów budownictwa na rzecz turystyki oraz budowa ogólnodostępnych przestrzeni czasu wolnego.

Dopełnieniem działań podejmowanych w obszarze społecznym będzie integracja mieszkańców i ich zwiększenie poczucia tożsamości regionalnej poprzez współpracę i wspieranie organizacji pozarządowych, jak również wzmocnienie komunikacji z mieszkańcami.

2.3.1. Cel I – Wzrost jakości życia mieszkańców GMINY KLUCZE

Mając na względzie dość aktywną politykę GMINY na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców, co ma swoje przełożenie na ocenę funkcjonowania samorządu, kolejne lata winny koncentrować się bardziej na poprawie funkcjonowania istniejącej struktury społecznej, edukacyjnej i infrastrukturalnej niż na jej tworzeniu od nowa.

W szczególności należy podjąć działania dla:

- podniesienia standardów edukacyjnych i wychowawczych, między innymi poprzez działania modernizacyjne obiektów i infrastruktury oraz wprowadzanie nowoczesnych form nauczania;
- zwiększenia dostępu do sportu i rekreacji, poprzez podniesienie jakości infrastruktury sportowej w GMINIE;

- zwiększenia dostępu do kultury, poprzez podniesienie standardów infrastruktury i oferty kulturalnej na terenie GMINY;
- podniesienia jakości życia seniorów, poprzez stworzenie przestrzeni dla realizacji programów integracyjnych i rozbudowę wiejskich klubów seniorów;
- rozwiązania problemu mieszkań socjalnych, przez modernizację istniejących i budowę nowych mieszkań socjalnych.

Powyższe postulaty stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Obszar rozwojowy	I. SPOŁECZEŃSTWO		
Cel strategiczny	I.1.	Podniesienie standardów edukacyjnych.	
Kierunek działania	I.1.1.	Dokończenie realizacji programu modernizacji szkół.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.1.1.1.	Budowa, rozbudowa placówek edukacyjnych i wychowawczych oraz dostosowanie ich do wymagań nowoczesnego systemu oświaty.	Liczba zbudowanych, rozbudowanych, dostosowanych do wymagań nowoczesnego systemu oświaty placówek edukacyjnych i wychowawczych.
	I.1.1.2.	Utworzenie nowoczesnych pracowni przedmiotowych w placówkach edukacyjnych oraz ich wyposażenie w niezbędny sprzęt i pomoce naukowe.	Liczba utworzonych oraz wyposażonych w niezbędny sprzęt i pomoce naukowe nowoczesnych pracowni przedmiotowych w placówkach edukacyjnych.
	I.1.1.3.	Pełna komputeryzacja placówek oświatowych.	Liczba poddanych pełnej komputeryzacji placówek oświatowych.
	I.1.1.4.	Podniesienie jakości i funkcjonalności świetlic wiejskich.	Liczba świetlic wiejskich, w których podniesiono ich jakość i funkcjonalność.

Kierunek działania	I.1.2.	Wyrównanie szans kształcenia oraz stworzenie optymalnych warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.1.2.1.	Zwiększenie dostępu do nauki języków obcych.	Liczba zrealizowanych programów, których celem jest zwiększenie dostępu do nauki języków obcych.
	I.1.2.2.	Rozszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży.	Liczba zrealizowanych programów, których celem jest rozszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży.
	I.1.2.3.	Rozszerzenie oferty zajęć wyrównawczych.	Liczba zrealizowanych programów, których celem jest rozszerzenie oferty zajęć wyrównawczych.
Kierunek działania	I.1.3.	Wdrożenie nowoczesnych programów edukacyjnych.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.1.3.1.	Podjęcie działań dla opracowania i wdrożenia autorskich i nowatorskich programów edukacyjnych.	Liczba opracowanych i wdrożonych autorskich i nowatorskich programów edukacyjnych.
	I.1.3.2.	Modernizacja pomieszczeń szkolnych i przedszkolnych oraz ich wyposażenie w sprzęt i pomoce naukowe dla wdrażania autorskich i nowatorskich programów edukacyjnych.	Liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych i przedszkolnych lub wyposażonych w sprzęt i pomoce naukowe dla wdrażania autorskich i nowatorskich programów edukacyjnych.
Cel strategiczny	I.2.	Poprawa opieki nad matką i dzieckiem.	
Kierunek działania	I.2.1.	Podniesienie dostępu do opieki nad dzieckiem do lat 3 i opieki przedszkolnej.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.2.1.1.	Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury opieki nad dzieckiem do lat trzech.	Liczba zbudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury opieki nad dzieckiem do lat trzech.

	I.2.1.2.	Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury opieki przedszkolnej.	Liczba zbudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury opieki przedszkolnej.
Kierunek działania	I.2.2.	Tworzenie ogólnodostępnej, publicznej infrastruktury rekreacyjnej dla matki i dziecka.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.2.2.1.	Budowa nowych i modernizacja istniejących placów zabaw.	Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych placów zabaw.
	I.2.2.2.	Tworzenie świetlic wiejskich.	Liczba utworzonych świetlic wiejskich.
Cel strategiczny	I.3.	Zwiększenie dostępu do sportu i rekreacji.	
Kierunek działania	I.3.1.	Dokończenie realizacji programu budowy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.3.1.1.	Budowa nowych, modernizacja istniejących oraz wyposażenie sal sportowych zlokalizowanych przy szkołach gminnych w nowoczesny sprzęt sportowy.	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych lub wyposażonych w nowoczesny sprzęt sportowy sal sportowych zlokalizowanych przy szkołach gminnych.
	I.3.1.2.	Budowa nowych boisk sportowych przy gminnych placówkach edukacyjnych oraz modernizacja i wyposażenie istniejącej infrastruktury sportowej.	Liczba zbudowanych boisk sportowych przy gminnych placówkach edukacyjnych lub zmodernizowanej albo wyposażonej istniejącej infrastruktury sportowej.
	I.3.1.3.	Kontynuacja budowy tras turystycznych i rowerowych, tworzenie szlaków narciarstwa biegowego.	Długość zbudowanych tras turystycznych i rowerowych oraz szlaków narciarstwa biegowego.
	I.3.1.4.	Budowa i modernizacja publicznych przestrzeni rekreacyjnych oraz wyposażenie ich w niezbędny sprzęt.	Liczba stworzonych, zmodernizowanych lub wyposażonych w niezbędny sprzęt publicznych przestrzeni rekreacyjnych.
Cel strategiczny	I.4.	Zwiększenie dostępu do kultury.	

Kierunek działania	I.4.1.	Podniesienie jakości infrastruktury obiektów kultury.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.4.1.1.	Budowa, modernizacja, rozbudowa i doposażenie obiektów kultury.	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, rozbudowanych lub doposażonych obiektów kultury.
Kierunek działania	I.4.2.	Podniesienie jakości oferty kulturalnej dla mieszkańców GMINY.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.4.2.1.	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty miejscowych domów kultury.	Liczba zrealizowanych projektów, które służą poszerzeniu i uatrakcyjnieniu oferty domów kultury.
	I.4.2.2.	Organizacja imprez kulturalno-turystycznych dla mieszkańców.	Liczba zorganizowanych imprez kulturalno-turystycznych dla mieszkańców.
	I.4.2.3.	Większe wykorzystanie szkół jako miejsca życia kulturalnego.	Liczba projektów mających na celu wykorzystanie szkół jako miejsca życia kulturalnego.
	I.4.2.4.	Zwiększenie dbałości o kulturę, w tym wsparcie dla działalności Kół Gospodyń Wiejskich.	Liczba projektów mających na celu wsparcie dla działalności Kół Gospodyń Wiejskich.
	I.4.2.5.	Inicjowanie międzygminnej oraz międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju kultury.	Liczba projektów mających na celu inicjowanie międzygminnej oraz międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju kultury.
Cel strategiczny	I.5.	Podniesienie jakości życia seniorów.	
Kierunek działania	I.5.1.	Integracja wewnątrz- i międzypokoleniowa seniorów.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.5.1.1.	Stworzenie programu integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej seniorów.	Liczba stworzonych programów integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej seniorów.

	I.5.1.2.	Otwarcie wiejskich klubów seniorów.	Liczba uruchomionych wiejskich klubów seniorów.
	I.5.1.3.	Włączenie młodzieży do działań na rzecz seniorów.	Liczba zrealizowanych projektów służących włączeniu młodzieży do działań na rzecz seniorów.
	I.5.1.4.	Realizacja ogólnopolskich i wojewódzkich programów na rzecz seniorów.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i wojewódzkich programów na rzecz seniorów.
	I.5.1.5.	Przystosowanie infrastruktury publicznej dla seniorów i osób niepełnosprawnych.	Liczba obiektów publicznych przystosowanych dla seniorów i osób niepełnosprawnych.
Cel strategiczny	I.6.	Podniesienie jakości życia osób wykluczonych.	
Kierunek działania	I.6.1.	Rozwiązanie problemu mieszkań socjalnych.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	I.6.1.1.	Modernizacja istniejących i budowa nowych mieszkań socjalnych.	Liczba zbudowanych i zmodernizowanych istniejących mieszkań socjalnych.

2.3.2. Cel II – Podniesienie standardów usług publicznych w GMINIE KLUCZE

Wysoka jakość infrastruktury publicznej jest jednym z warunków dla społecznego i gospodarczego rozwoju przestrzeni, w tym w szczególności obszaru gminy, stanowiącego spójny system funkcjonalny.

W szczególności należy podjąć działania dla:

- poprawy dostępności komunikacyjnej GMINY przez budowę nowych dróg i podniesienia stanu technicznego istniejących ciągów komunikacyjnych oraz infrastruktury okołodrogowej;
- podniesienia bezpieczeństwa pieszych i pojazdów w ruchu drogowym;
- budowy parkingów i miejsc postojowych;
- wzmocnienia komunikacji zbiorowej jako elementu działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego;
- podniesienia jakości przestrzeni i obiektów wspólnych, w tym: obiektów publicznych, parków i miejsc zielonych, infrastruktury OSP;

- rozwoju społeczeństwa informacyjnego, przez zwiększenie dostępu do Internetu i usług on-line;
- infrastrukturalnego i merytorycznego podniesienia jakości lokalnej służby zdrowia.

Powyższe postulaty stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Obszar rozwoju	II.	USŁUGI PUBLICZNE		
Cel strategiczny	II.1.	Poprawa dostępności komunikacyjnej GMINY.		
Kierunek działania	II.1.1.	Budowa nowych dróg i poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych w GMINIE, w tym infrastruktury okołodrogowej.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW	
Rezultat	II.1.1.1.	Modernizacja głównych ciągów komunikacyjnych w GMINIE.		Długość zmodernizowanych głównych ciągów komunikacyjnych w GMINIE.
	II.1.1.2.	Budowa obwodnic miejscowości i dużych skupisk mieszkalnych.		Długość zbudowanych obwodnic miejscowości i dużych skupisk mieszkalnych.
	II.1.1.3.	Budowa nowych dróg gminnych.		Długość zbudowanych nowych dróg gminnych.
	II.1.1.4.	Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej.		Długość zmodernizowanej infrastruktury drogowej.
	II.1.1.5.	Poprawa dostępności dojazdowej do pól.		Długość dróg dojazdowych do pól.
	II.1.1.6.	Budowa mostów, chodników, przejść dla pieszych.		Długość zbudowanych mostów, chodników, przejść dla pieszych.
	II.1.1.7.	Budowa parkingów.		Liczba zbudowanych parkingów.
	II.1.1.8.	Budowa oświetlenia drogowego.		Długość dróg wyposażonych w oświetlenie drogowe.

	II.1.1.9.	Budowa i modernizacja przystanków.	Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych przystanków.
	II.1.1.10.	Poprawa systemu komunikacji zbiorowej.	Liczba projektów, które mają na celu poprawę systemu komunikacji zbiorowej.
Kierunek działania	II.1.2.	Podniesienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.1.2.1.	Rozdzielenie ruchu kołowego i pieszego - budowa chodników, w szczególności w miejscach o intensywnym ruchu pieszych.	Liczba projektów, które mają na celu rozdzielenie ruchu kołowego i pieszego poprzez budowę chodników, w szczególności w miejscach o intensywnym ruchu pieszych.
	II.1.2.2.	Dostosowanie ciągów pieszych dla osób niepełnosprawnych.	Długość ciągów pieszych dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.
	II.1.2.3.	Poprawa oznakowania poziomego i pionowego dróg.	Długość dróg na których podniesiono jakość oznakowania poziomego lub pionowego.
	II.1.2.4.	Budowa i modernizacja oświetlenia dróg, w tym w szczególności przejść dla pieszych.	Długość wybudowanego lub zmodernizowanego oświetlenia dróg, w tym w szczególności przejść dla pieszych.
	II.1.2.5.	Wyznaczenie przejść dla pieszych w obszarach o dużej intensywności ruchu pieszego, w tym w okolicach szkół.	Liczba wyznaczonych przejść dla pieszych w obszarach o dużej intensywności ruchu pieszego, w tym w okolicach szkół.
	II.1.2.6.	Budowa systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej przejść dla pieszych.	Liczba przejść dla pieszych, na których zbu-

			dowano system sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.
Cel strategiczny	II.2.	Podniesienie jakości przestrzeni i obiektów wspólnych.	
Kierunek działania	II.2.1.	Tworzenie i modernizacja założeń parkowych i miejsc zielonych.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.2.1.1.	Tworzenie zielonych ciągów komunikacyjnych.	Długość utworzonych zielonych ciągów komunikacyjnych.
	II.2.1.2.	Budowa parków wiejskich.	Liczba zbudowanych parków wiejskich.
Kierunek działania	II.2.2.	Poprawa stanu technicznego i funkcjonalnego remiz OSP w GMINIE.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.2.2.1.	Poprawa zdolności bojowej jednostek OSP, poprzez ich wyposażenie w sprzęt oraz niezbędną infrastrukturę.	Liczba jednostek OSP, wyposażonych w sprzęt oraz niezbędną infrastrukturę.
	II.2.2.2.	Modernizacja obiektów OSP, będących ośrodkami życia społecznego w sołectwach.	Liczba zmodernizowanych obiektów OSP, będących ośrodkami życia społecznego w sołectwach.
Cel strategiczny	II.3	Podniesienie funkcjonalności infrastruktury wspólnej.	
Kierunek działania	II.3.1.	Wzrost jakości i funkcjonalności obiektów publicznych	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.3.1.1	Modernizacja budynków wielofunkcyjnych	Liczba zmodernizowanych budynków wielofunkcyjnych.
	II.3.1.2	Budowa, modernizacja i wyposażenie zespołów szkolno-przedszkolnych oraz placówek wychowawczych i edukacyjnych.	Liczba zbudowanych zmodernizowanych lub wyposażonych zespołów szkolno-przedszkolnych oraz placówek wychowawczych i edukacyjnych.
	II.3.1.3	Modernizacja, remont i wyposażenie domów ludowych	Liczba zmodernizowanych, wyremontowa-

			nych lub wyposażonych domów ludowych.
Cel strategiczny	II.4.	Rozwój społeczeństwa informacyjnego.	
Kierunek działania	II.4.1.	Rozwój infrastruktury teleinformacyjnej.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.4.1.1.	Zwiększenie liczby osób korzystających z dostępu do sieci informatycznych.	Liczba osób objętych dostępem do sieci informatycznych.
	II.4.1.2.	Tworzenie punktów bezpłatnego dostępu do Internetu.	Liczba stworzonych punktów bezpłatnego dostępu do Internetu.
Kierunek działania	II.4.2.	Podniesienie jakości usług publicznych w oparciu o systemy teleinformatyczne.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.4.2.1.	Zwiększenie wykorzystania systemów informatycznych w administracji oraz poprawa dostępności do elektronicznych zasobów informacyjnych w administracji gminnej.	Liczba wdrożonych systemów informatycznych w administracji gminnej wraz z publicznym dostępem do elektronicznych zasobów informacyjnych.
	II.4.2.2.	Powiększenie zasięgu telefonii komórkowej.	Procentowy udział obszarów z dostępem do sieci komórkowej w GMINIE.
Cel strategiczny	II.5.	Podniesienie jakości lokalnej służby zdrowia.	
Kierunek działania	II.5.1.	Poprawa infrastruktury i sprawności działania lokalnej służby zdrowia.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	II.5.1.1.	Poprawa infrastruktury budowlanej i wyposażenia lokalnej służby zdrowia.	Liczba obiektów służby zdrowia, w której poprawiono stan infrastruktury budowlanej lub wyposażenia.
	II.5.1.2.	Wprowadzenie informatycznych systemów diagnostycznych i cyfrowego przesyłu informacji w placówkach służby zdrowia.	Liczba placówek służby zdrowia, w których wprowadzono informatyczne systemy

diagnostycznego i cyfrowego przesyłu informacji.

2.3.3. Cel III – Dynamiczny rozwój gospodarczy GMINY KLUCZE

GMINA KLUCZE jest dość prężnie rozwijającym się ośrodkiem gospodarczym. Została ona sklasyfikowana (Raport przygotowany na zlecenie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie) na 11 miejscu w Małopolsce wśród gmin wiejskich pod względem atrakcyjności gospodarczej. Rozwijają się tutaj równolegle dwie gałęzie gospodarki: przemysł i turystyka. Strategicznym postulatem, są takie działania, by funkcjonowały one w wydzielonych układach przestrzennych, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska, tworząc potencjał dla bogatego ofertowo rynku pracy i potencjał ekonomiczny samorządu i mieszkańców GMINY. Dlatego też istotnym jest mocne wspieranie rozwoju gospodarczego GMINY KLUCZE i infrastruktury temu służącej. Należy tu mieć na względzie: przede wszystkim:

- wzmacnianie marki gospodarczej GMINY KLUCZE i jej promocję gospodarczą, przez działania promocyjne i programowe;
- budowę infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości i usług, w tym wyposażonych w media i wewnętrzną infrastrukturę drogową stref aktywności gospodarczej oraz układów komunikacyjnych doprowadzających do nich;
- budowę przemysłów czasu wolnego i lokalnej oferty turystycznej, w tym: promocję turystyczną GMINY KLUCZE, budowę lokalnej oferty turystycznej.

Powyższe postulaty stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Obszar rozwoju	III.	GOSPODARKA	
Cel strategiczny	III.1.	Wzmocnienie potencjału gospodarczego GMINY KLUCZE i stworzenie nowych miejsc pracy.	
Kierunek działania	III.1.1.	Wzmacnianie marki gospodarczej GMINY KLUCZE i jej promocja gospodarcza.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	III.1.1.1.	Opracowanie programu promocji gospodarczej GMINY KLUCZE jako miejsca przyjaznego inwestorom.	Liczba opracowanych programów promocji gospodarczej GMINY KLUCZE.

	III.1.1.2.	Uruchomienie instytucji zajmujących się promocją gospodarczą terenu.	Liczba uruchomionych instytucji zajmujących się promocją gospodarczą terenu.
	III.1.1.3.	Rozwijanie nowych form współpracy pomiędzy samorządem GMINY a sektorem biznesu.	Liczba zrealizowanych programów rozwoju współpracy pomiędzy samorządem GMINY a sektorem biznesu.
Kierunek działania	III.1.2.	Budowa infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości i usług.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	III.1.2.1.	Budowa stref aktywności gospodarczej.	Liczba zbudowanych stref aktywności gospodarczej.
	III.1.2.2.	Rozszerzenie, poprzez zmiany planistyczne, organizacyjne i infrastrukturalne, obszarów dopuszczających zabudowę przemysłową i usługową, w tym tworzenie lokalnych obszarów aktywności gospodarczej oraz dopuszczenie budowy infrastruktury gospodarczej i usługowej w ramach posesji mieszkalnych.	Powierzchnia terenów objętych zmianami planistycznymi, dopuszczających zabudowę przemysłową i usługową, w tym dla tworzenia lokalnych obszarów aktywności gospodarczej i dopuszczających budowę infrastruktury gospodarczej i usługowej w ramach posesji mieszkalnych.
	III.1.2.3.	Poprawa jakości układów drogowych doprowadzających do lokalnych obszarów aktywności gospodarczej.	Długość zrealizowanych ciągów komunikacyjnych poprawiających dostęp do lokalnych obszarów aktywności gospodarczej.
	III.1.2.4.	Wyposażenie lokalnych obszarów aktywności gospodarczej w infrastrukturę kanalizacyjną i wodociągową, energetyczną i drogi wewnętrzne.	Powierzchnia lokalnych obszarów aktywności gospodarczej wyposażona w infrastrukturę kanalizacyjną, wodociągową, energetyczną i drogi wewnętrzne
Cel strategiczny	III.2.	Budowa przemysłów czasu wolnego i lokalnej oferty turystycznej.	

Kierunek działania	III.2.1.	Promocja turystyczna GMINY KLUCZE.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	III.2.1.1.	Opracowanie planu promocji turystycznej GMINY KLUCZE.	Liczba opracowanych dokumentów o charakterze planu promocji turystycznej GMINY KLUCZE.
	III.2.1.2.	Utworzenie instytucji zajmujących się promocją turystyczną terenu.	Liczba utworzonych instytucji zajmujących się promocją turystyczną terenu.
	III.2.1.3.	Przygotowanie cyklicznych wydarzeń eventowych o charakterze promocyjnym.	Liczba zorganizowanych cyklicznych wydarzeń eventowych o charakterze promocyjnym.
	III.2.1.4.	Promocja lokalnych produktów.	Liczba wykonanych projektów promujących produkty lokalne.
	III.2.1.5.	Utworzenie punktów informacji turystycznej.	Liczba utworzenia punktów informacji turystycznej.
Cel strategiczny	III.3.	Budowa lokalnej oferty turystycznej.	
Kierunek działania	III.3.1.	Budowa infrastruktury i marketing lokalnych produktów turystycznych.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	III.3.1.1.	Identyfikacja miejsc o potencjale turystycznym, przystosowanie infrastrukturalne obiektów i terenów, przygotowanie otoczenia i dostępności oraz ich oznakowanie turystyczne.	Liczba przystosowanych obiektów i infrastrukturalne do pełnienia funkcji turystycznych.
	III.3.1.2.	Budowa publicznej infrastruktury, służącej rozwojowi turystyki.	Liczba wybudowanych obiektów publicznej infrastruktury, służącej rozwojowi turystyki.
	III.3.1.3.	Budowa miejsc rekreacji narciarskiej i rowerowej, w tym: tras biegowych i tras rowerowych.	Liczba wybudowanych miejsc rekreacji narciarskiej i rowerowej, w tym: tras biegowych i tras rowerowych.

III.3.1.4.	Tworzenie kulturowych i historycznych produktów turystycznych wraz z budową otoczenia infrastrukturalnego.	Liczba utworzonych kulturowych i historycznych produktów turystycznych wraz z budową otoczenia infrastrukturalnego.
III.3.1.5.	Rozwój turystyki ekologicznej z wykorzystaniem posiadanych dóbr naturalnych/przyrodniczych, w tym: Pustyni Błędowskiej, obszaru Natura 2000, ostoi ptaków i terenów ekologicznych.	Liczba przeprowadzonych projektów promujących rozwój turystyki ekologicznej
III.3.1.6.	Poprawa stanu technicznego istniejących szlaków turystycznych.	Długość istniejących szlaków turystycznych gdzie dokonano poprawa ich stanu technicznego.
III.3.1.7.	Tworzenie nowych szlaków dla potrzeb turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo-edukacyjnej.	Długość utworzonych nowych szlaków dla potrzeb turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo-edukacyjnej.
III.3.1.8.	Renowacje zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.	Liczba odrestaurowanych zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.
III.3.1.9.	Budowa pól namiotowych, campingów.	Liczba wybudowanych pól namiotowych, campingów.
III.3.1.10.	Zagospodarowanie cieków wodnych pod organizację rekreacji wodnej.	Liczba zrealizowanych projektów zagospodarowania cieków wodnych pod organizację rekreacji wodnej.
III.3.1.11.	Tworzenie terenów zabudowy rekreacyjnej poprzez zmiany planistyczne oraz infrastrukturalne.	Powierzchnia terenów zabudowy rekreacyjnej utworzonych w wyniku zmian planistycznych i infrastrukturalnych.

2.3.4. Cel IV – Przyjazna przestrzeń życia o wysokich parametrach środowiskowych.

Przestrzeń i jej wyposażenie stanowią istotny czynnik kształtujący nasze codzienne życie i interakcje między ludźmi, konkretyzując relacje między nimi i wpływają na zakres i sposób realizacji codziennych zadań oraz poziom satysfakcji życiowej.

Strategicznym postulatem jest zrównoważony rozwój przestrzeni, w szczególności zaś: podniesienie jakości środowiska naturalnego GMINY, w tym:

- poprawa jakości powietrza. poprawa jakości gleby i wód, między innymi, przez zwiększenie OZE w systemie energetycznym oraz rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnych;
- podniesienie jakości mieszkalnictwa na terenie GMINY i stworzenie optymalnych warunków osiedleńczych, przez zwiększenie powierzchni terenów przygotowanych i przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

Powyższe postulaty stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Obszar rozwojowy	IV.	PRZESTRZEŃ ŻYCIA		
Cel strategiczny	IV.1.	Podniesienie jakości środowiska naturalnego GMINY.		
Kierunek działania	IV.1.1.	Poprawa jakości powietrza.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW	
	IV.1.1.1.	Przygotowanie terenów inwestycyjnych, służących zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.		Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych, służących zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
	IV.1.1.2.	Realizacja programu termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej oraz zmiany ich systemów grzewczych na bardziej ekologiczne.		Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzono termomodernizację lub dokonano zmiany systemów grzewczych na bardziej ekologiczne.
Kierunek działania	IV.1.2.	Poprawa jakości gleby i wód.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW	

Zadanie	IV.1.2.1.	Kontynuacja budowy systemów kanalizacji wiejskiej.	Długość wybudowanych systemów kanalizacji wiejskiej.
	IV.1.2.2.	Budowa indywidualnych i grupowych przydomowych oczyszczalni ścieków w obszarach, dla których budowa kanalizacji wiejskiej jest nieopłacalna.	Liczba wybudowanych indywidualnych i grupowych przydomowych oczyszczalni ścieków w obszarach, dla których budowa kanalizacji wiejskiej jest nieopłacalna.
	IV.1.2.3.	Dokończenie programu zaopatrzenia GMINY w wodę.	Długość wybudowanej infrastruktury wodociągowej w ramach dokończenia programu zaopatrzenia GMINY w wodę.
	IV.1.2.4.	Budowa gminnego systemu kanalizacji deszczowej.	Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej w ramach budowy gminnego systemu kanalizacji deszczowej.
	IV.1.2.5.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci.
Cel strategiczny	IV.2.	Podniesienie jakości mieszkalnictwa na terenie GMINY i stworzenie optymalnych warunków osiedleńczych.	
Kierunek działania	IV.2.1.	Zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW
Rezultat	IV.2.1.1.	Przeprowadzenie zmian planistycznych na rzecz zwiększenia powierzchni terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.	Powierzchnia nowych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, powstałych w wyniku przeprowadzenia zmian planistycznych
	IV.2.1.2.	Budowa niezbędnej infrastruktury technicznej dla rozwoju terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.	Długość wybudowanej niezbędnej infrastruktury technicznej dla

rozwoju terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

Kierunek działania	IV.2.2.	Przygotowanie planistyczne i infrastrukturalne na rzecz tworzenia ekologicznych obszarów mieszkaniowych.
Rezultat	IV.2.2.1.	Opracowanie planu tworzenia ekologicznych obszarów mieszkaniowych.
	IV.2.2.2.	Realizacja infrastruktury technicznej dla uzyskania wysokiej jakości środowiska naturalnego.
	IV.2.2.3.	Stworzenie mechanizmów na rzecz utrzymania wysokich standardów środowiskowych w ekologicznych obszarach mieszkaniowych.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW

Liczba opracowanych planów tworzenia ekologicznych obszarów mieszkaniowych.

Liczba elementów infrastruktury technicznej służącej uzyskaniu wysokiej jakości środowiska naturalnego.

Liczba projektów służących utrzymaniu wysokich standardów środowiskowych w ekologicznych obszarach mieszkaniowych.

2.4. Obszary strategicznej interwencji w GMINIE KLUCZE

Zgodnie z rozwiązaniami ustawowymi, zapisanymi w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, obszarami specjalnej polityki są m.in. obszary strategicznej interwencji (OSI).

OSI to terytoria wymagająca wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i społeczno-gospodarczym. Wyróżnia się dwa obszary:

- o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych,
- wzrostu - o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania, o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju.

W ramach niniejszej Strategii wyznaczono cztery obszary strategicznych interwencji:

1. OSI Gospodarka
2. OSI Turystyka
3. OSI Infrastruktura
4. OSI Środowisko

2.4.1. OSI – GOSPODARKA

Kierunek strategiczny - Stworzenie kluczewskiego obszaru aktywności gospodarczej Klucze - Jaroszewiec

Budowa kluczewskiego obszaru aktywności gospodarczej ma na celu wydzielenie przestrzeni rozwoju gospodarczego na terenie GMINY w taki sposób, żeby nie wpływała negatywnie na obszary mieszkaniowe i obszary rozwoju turystyki, w szczególności na Pustynię Błędowską, będącą cennym użytkiem ekologicznym. Obszar aktywności gospodarczej ma powiązać istniejące obszary przemysłowe siecią komunikacyjną, wytworzyć nowe przestrzenie rozwojowe i poprzez działania przestrzenne zminimalizować negatywny wpływ na środowisko naturalne. Wśród działań znajdują się:

G1 - Budowa Strefy Aktywności Gospodarczej Klucze – Jaroszewiec wraz z infrastrukturą komunikacyjną, przenoszącą ruch ciężki poza obszary turystyczne i mieszkaniowe.

G2 - Budowa terminalu przeładunkowego w Jaroszewcu.

2.4.2. OSI – TURYSTYKA

Turystyka jest drugim obszarem aktywności gospodarczej GMINY KLUCZE, a jego głównym filarem jest Pustynia Błędowska, jej przyroda i unikatowy charakter.

Kierunek strategiczny - Budowa turystycznego obszaru funkcjonalnego Pustynia Błędowska

Jest to zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, których osią jest Pustynia Błędowska, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju. Celem strategicznym jest wykorzystanie potencjału Pustyni Błędowskiej i stworzenia wokół marki Pustyni turystycznego obszaru współdziałających terenów, włączonych w jedną ofertę turystyczną. Wśród wskazanych działań znajdują się:

T1 – Rozwój obszaru Pustyni Błędowskiej jako produktu turystycznego o oddziaływaniu międzynarodowym.

T2 – Budowa strefy aktywności turystycznej, w tym przygotowanie terenów inwestycyjnych, zapewnienie dostępności drogowej, stworzenie i wyposażenie obszaru w niezbędną infrastrukturę i obiekty, budowa platformy integracji działań podmiotów publicznych i prywatnych dla tworzenia jednolitego produktu turystycznego, w ramach turystycznego obszaru funkcjonalnego Pustynia Błędowska – Klucze – Chechło.

T3 - Budowa retencyjno-turystycznego zbiornika wodnego Kobylica.

T4 - Przygotowanie terenów inwestycyjnych dla tworzenia obszaru rozwoju turystyki Stoki Kwaśniowskie.

T5 - Przygotowanie terenów inwestycyjnych dla tworzenia obszarów letniskowych w Kwaśniowie Górnym.

T6 - Budowa spływu i toru kajakowego na Białej Przemszy – Kobylica – Klucze Osada.

2.4.3. OSI – INFRASTRUKTURA

Kierunek strategiczny - Wzmocnienie infrastrukturalne obszaru GMINY KLUCZE.

Za obszar strategicznych inwestycji uznaje się teren całej GMINY KLUCZE, który wymaga wzmocnienia inwestycyjnego dla spójnego rozwoju społecznego. Planuje się realizację następujących inwestycji:

I1 - Utworzenie Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej w GMINIE KLUCZE.

I2 – Budowa obwodnicy Klucz.

I3 – Budowa obwodnicy Bydlina.

I4 - Modernizacja drogi zbiorczej nr 791.

I5 - Modernizacja drogi zbiorczej nr 783.

I6 - Przygotowanie terenów inwestycyjnych dla tworzenia obszarów mieszkalnych i letniskowych w miejscowości Chechło.

I7 - Renowacja rowów melioracyjnych w GMINIE.

I8 – Budowa targowiska w m. Klucze.

I9 - Budowa kompleksu sportowego w Bydlinie.

I10 - Budowa boiska sportowego w Kwaśniowie.

I11 - Rekultywacja wyrobisk kopalni dolomitu Stare Gliny.

2.4.4. OSI – ŚRODOWISKO

Środowisko naturalne traktowane winno być jak immanentny składnik przestrzeni życia.

Kierunek strategiczny - Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego na terenie obszaru GMINY KLUCZE.

Zakłada się poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, łagodzenie zmian klimatu i adaptację do nich, rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw ekologicznych społeczeństwa. Planuje się realizację następujących inwestycji:

S1 – Przygotowanie terenów dla lokalizacji farm fotowoltaicznych w Rodakach.

S2 – Przygotowanie terenów dla lokalizacji farm fotowoltaicznych w Bydlinie.

S3 – Przygotowanie terenów dla lokalizacji farm fotowoltaicznych obszar Chechło - Klucze.

2.5. System wdrażania i monitorowania.

Opracowanie, a następnie zatwierdzenie przez Radę Gminy Strategii Rozwoju to pierwszy etap zarządzania strategicznego Gminą. Kolejne to:

- wdrażanie zapisów strategii;
- monitorowanie wdrażania strategii;
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań;
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

2.5.1. Wdrażanie zapisów Strategii.

Strategia wyznacza kluczowe kierunki rozwoju Gminy i wskazuje sposoby ich osiągnięcia. Jednak dla właściwej realizacji działań, określonych w Strategii, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za podział zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, sygnalizowanie ewentualnych korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do Strategii nowych propozycji. W przypadku GMINY KLUCZE organem tym będzie Wójt Gminy, który poprzez Referat Zamówień Publicznych, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Gminy będzie nadzorować wdrażanie Strategii.

Referat ten będzie corocznie (do końca I kwartału) przygotowywać sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach w trakcie realizacji oraz zadaniach nierozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień oraz wnioskami z realizacji Strategii i propozycjami zmian w dokumencie (zmiana w terminach realizacji, rezygnacja z zadań, dodanie nowych działań). W przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z zaplanowanych działań (mogących skutkować całkowitym lub częściowym niezrealizowaniem albo opóźnieniem), Kierownik Referatu Zamówień Publicznych, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Gminy będzie zgłaszać ten fakt Wójtowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych. Wójt Gminy przedstawiać będzie corocznie sprawozdanie z realizacji Strategii na posiedzeniu Rady Gminy.

2.5.2. Monitoring realizacji Strategii.

Monitoring to proces ciągłego, regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie jej realizacji. Ma on odpowiedzieć na pytanie czy zaplanowane działania zostały wykonane oraz informować o trudnościach i problemach w jej wdrażaniu. Dzięki stałemu monitoringowi realizacji zapisów Strategii można:

- podjąć działania zaradcze;
- skorygować plany;
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Planując system monitoringu trzeba jednak zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia od zapisów Strategii należy więc określić jaka skala tych odchyleń będzie akceptowalna.

Aby Strategia pełniła faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Gminą, powinna określać mierniki, za pomocą których będzie można obserwować czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Gminy.

Dla Gminy Klucze sporządzono indywidualny zestaw mierników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jej terenie. Są to:

1. Poziom dochodów Gminy na 1 mieszkańca;
2. Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach Gminy;
3. Liczba podmiotów gospodarczych (REGON);
4. Liczba bezrobotnych mieszkańców.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii, należy wziąć pod uwagę to, że:

- wartości mierników 1, 2, 3 powinny się sukcesywnie zwiększać,
- wartość miernika 4 powinny się sukcesywnie zmniejszać.

2.5.3. Ewaluacja i ocena skutków realizacji Strategii.

Ewaluacja to systematyczna i obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji, pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Dzięki niej ocenić można realizację prowadzonych działań z punktu widzenia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. Ma ona odpowiedzieć na pytanie czy coś zostało zrobione dobrze i zgodnie z założeniami.

Za ewaluację skutków wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Klucze będzie odpowiadać Referat Zamówień Publicznych, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych Gminy, przekazując sprawozdanie Wójtowi Gminy, a następnie Radzie Gminy.

Ewaluacja Strategii Gminy Klucze przeprowadzona zostanie w dwóch okresach:

- w 2026 r. (w połowie okresu na jaki została zaplanowana) przeprowadzona zostanie ewaluacja on-going, która:
 - realizowana jest w trakcie wdrażania strategii (najczęściej w połowie okresu),
 - poddaje analizie osiągnięte na tym etapie produkty i rezultaty,
 - dokonuje pierwszej oceny jakości realizacji strategii i stopnia zgodności z założeniami wstępnymi (opracowanymi na etapie oceny ex ante),
 - ocenia właściwość założeń na etapie programowania (cele, wskaźniki),

- diagnozuje uwarunkowania społeczne, ekonomiczne, prawne, organizacyjne realizacji strategii, wskazując czy w zaplanowanej formie strategia może i powinna być nadal realizowana,
- może przyczynić się do pewnych modyfikacji realizacji oraz aktualizacji przyjętych założeń,
- stwarza szansę obiektywnej oceny dotychczasowych efektów, rezultatów i pozwala zweryfikować pierwotne założenia, które były podstawą do stworzenia strategii i jej wdrażania.

Konsekwencją negatywnej oceny w trakcie realizacji strategii może być zakończenie danego zadania wcześniej, zmiana celów czy zmiana sposobów realizacji.

- w 2032 r. – zrealizowana zostanie ewaluacja ex-post, na zakończenie okresu strategicznego 2022-2032, która:
 - oceni czy i na ile udało się osiągnąć założone cele,
 - oceni skuteczność i efektywność interwencji oraz jej trafność i użyteczność,
 - zbada długotrwałe efekty (oddziaływanie) strategii oraz ich trwałość,
 - stanowić będzie źródło informacji użytecznych przy planowaniu kolejnej Strategii.

Ocena końcowa nie wpływa na Strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zebraniu doświadczeń i wyciągnięciu wniosków na przyszłość.

2.5.4. Zmiany Strategii.

Strategia jest dokumentem „żywym”. Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze. Zapisy dokumentu powinny być korygowane lub uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków) bądź zgłaszanych potrzeb.

2.5.5. Informowanie społeczeństwa.

Naczelnym celem Strategii jest zapewnienie mieszkańcom gminy Klucze jak najwyższej jakości życia, rozwoju gospodarczego, społecznego, kulturalnego oraz wypoczynku i rekreacji. Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego społeczność ta powinna zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Gminy dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców. Powinni oni dowiedzieć się jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Urząd Gminy i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii powinny zostać zaprezentowane poprzez stronę internetową Gminy.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii, przede wszystkim poprzez publikację corocznych syntetycznych sprawozdań.

2.6. Źródła finansowania.

Projekty rozwojowe na terenie Małopolski będą finansowane z trzech podstawowych źródeł:

- publicznych środków krajowych czyli dochodów własnych JST z województwa małopolskiego, powiększonych o dochody transferowe uzyskane z budżetu państwa i z funduszy celowych,
- środków pomocowych przekazanych z budżetu Unii Europejskiej,
- środków zewnętrznych, pożyczonych z sektora finansowego i zwiększających wielkość zobowiązań JST.

Planowane jest również wprowadzenie partnerstwa publiczno-prywatnego – jako mechanizmu pobudzenia inwestycji sektora publicznego, zwłaszcza infrastrukturalnych, poprzez stworzenie optymalnych warunków dla realizacji przedsięwzięć publicznych z udziałem partnerów prywatnych.

2023